

УДК 343.326

БІЛАН І.А., науковий співробітник Українського науково-дослідного інституту спеціальної техніки та судових експертиз
Служби безпеки України.
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1237-1565>.

ПРОТИДІЯ ТЕРОРИЗМУ: ДОСВІД ЄС

***Анотація.** У статті аналізується досвід ЄС у сфері протидії тероризму. Розкриваються проблеми реалізації державної політики у цій сфері. Досліджуються вжиті країнами ЄС заходи, спрямовані на запобігання тероризму. Проаналізовано національне законодавство окремих європейських країн з питань протидії тероризму. Зроблено висновок, що сучасна міжнародна політика боротьби з тероризмом характеризується прийняттям актів, які враховують необхідність криміналізації всіх суспільно небезпечних проявів терористичної діяльності, посиленням міжвідомчого співробітництва, налагоджуванням зв'язків між регіональними антитерористичними структурами правоохоронних органів та спеціальних служб.*

***Ключові слова:** тероризм, протидія, запобігання, терористична загроза, ЄС.*

***Summary.** The article analyzes the EU experience in the field of counter-terrorism. Problems of implementation of the state policy in this sphere are explored. Measures taken by EU countries to prevent terrorism are being examined. The national legislation of some European countries on counter-terrorism is analyzed. The article concludes that the current international counter-terrorism policy is characterized by the adoption of acts that take into account the need to criminalize all socially dangerous acts of terrorism, strengthen interdepartmental cooperation between law enforcement and special services of foreign countries, establish links between regional counterterrorism structures.*

***Keywords:** terrorism, counteraction, prevention, terrorist threat, EU.*

***Аннотация.** В статье анализируется опыт ЕС в области противодействия терроризму. Раскрываются проблемные вопросы реализации государственной политики в этой области. Исследуются принятые в странах ЕС мероприятия, направленные на предотвращение терроризма. Проанализировано национальное законодательство отдельных европейских стран по вопросу противодействия терроризму. Сделан вывод о том, что современная международная политика борьбы с терроризмом характеризуется принятием актов, которые учитывают необходимость криминализации всех общественно опасных проявлений террористической деятельности, усилением межведомственного сотрудничества, усовершенствованием связей между региональными антитеррористическими структурами правоохранительных органов и специальных служб.*

***Ключевые слова:** терроризм, противодействие, предотвращение, террористическая угроза, ЕС.*

Постановка проблеми. Терористична загроза в світі знаходиться нині на досить високому рівні. Від неї потерпають як країни в яких тривають збройні конфлікти (передусім на Близькому Сході та в Африці), так і країни Заходу, які до останнього часу вважалися цілком безпечними з огляду на розвинену систему правоохоронних органів і спецслужб [1]. Якщо за період 2007 – 2013 рр. кількість терористичних актів в країнах ЄС зменшилася майже вчетверо, то в 2013 р. зафіксовано зростання на 39 %, а у 2015 р. спостерігався абсолютний пік (1077 випадків), що вдвічі перевищує показник 2013 р. [2].

Протидіяти цій загрозі стає дедалі важче [1], про що свідчить криваві теракти січня та листопада 2015 р. у Парижі, березня 2016 р. у Брюсселі, травня 2017 року в Манчестері.

Результати аналізу наукових публікацій. Окремі аспекти протидії тероризму в іноземних країнах висвітлено в працях вітчизняних науковців: В.Ф. Антипенка, А.А. Вознюка, В.М. Дрьоміна, В.Н. Кубальського, Б.Д. Леонова, В.В. Мокляка, С.М. Мохончука, І.В. Михальчук, Д.Й. Никифорчука, М.В. Рибачука, М.М. Руденка, О.Г. Семенюка, М.В. Семикіна, О.В. Шамари та ін. Водночас, недостатньо врахованим для вітчизняного законодавця залишається позитивний досвід країн ЄС у протидії тероризму.

Метою статті є оцінка законодавчих ініціатив і практичних заходів ЄС в контексті вдосконалення сучасної стратегії протидії тероризму.

Виклад основного матеріалу. Аналіз наявних міжнародних антитерористичних структур, які займаються запобіганням тероризму, дозволяє констатувати, що існує міжнародний (інтернаціональний), регіональний [3] та (субрегіональний) рівень організації боротьби з тероризмом.

Найважливішим нормативним актом, спрямованим на запобігання тероризму, є Глобальна контртерористична стратегія ООН, прийнята у 2006 р. З того часу вже неодноразово (у 2008, 2010, 2014 рр.) були здійснені її огляди, у результаті чого Генеральна Асамблея ООН підтвердила Глобальну контртерористичну стратегію ООН та її компоненти [3].

12 грудня 2016 року на засіданні Ради Безпеки ООН було прийнято Резолюцію № 2322 (одним з авторів є Україна), яка закликає держави до укріплення та розширення міждержавної взаємодії та взаємодопомоги у сфері боротьби з тероризмом, обміну інформацією щодо терористичних організацій та бойовиків-терористів, включаючи їх біометричні та біографічні дані. Прикладом тривалої співпраці з питань протидії тероризму є взаємодія США з країнами Європейського Союзу (передусім Францією, Німеччиною та Великобританією), яка розширюється з 2001 року, коли адміністрація Джорджа Буша-молодшого підписала ключову угоду з поліцейською службою ЄС (Європол). Угода надала можливість здійснювати обмін стратегічною та технічною інформацією з питань протидії тероризму, відмивання грошей, протиправної торгівлі наркотиками, ядерними, радіологічними речовинами та людьми. У 2002 році додаткова угода між Європолем та компетентними органами США дозволила обмінюватись персональними даними підозрюваних осіб, а також запровадила інститут офіцерів зв'язку. З того часу взаємодія ЄС та США розширюється та охоплює також питання протидії фінансуванню тероризму, нелегальній міграції, іноземним бойовикам-терористам. В лютому 2015 року відповідні служби США підписали дві нові угоди з Європолем щодо протидії нелегальній міграції та іноземним бойовикам. Це забезпечило платформу для обміну інформацією щодо осіб, які забезпечують вербування та переправлення іноземних бойовиків, а також джерел їх фінансування [1].

Довгий час очільники ЄС не приділяли достатньої уваги цьому загрозливому явищу. У Стратегії європейської безпеки (2003 р.) констатуються очевидні факти: тероризм ставить під загрозу життя людей, намагається підірвати відкритість і толерантність суспільств, може застосовувати необмежене насильство, набув глобального масштабу, що може спричинити значні жертви [2].

Як справедливо зазначає Р. Паркес, раніше в ЄС головна увага була прикута до таких питань, як підвищення ефективності прикордонного контролю, захист населення від пожеж, покращення діяльності структур охорони здоров'я тощо. На периферії нагальних проблем, що вимагають розв'язання, опинилися теми запобігання терористичним актам, лісовим пожежам, іншим стихійним лихам [4, с. 1].

В рамках ЄС правову базу для спільних дій у сфері боротьби з тероризмом складає Конвенція Ради Європи про запобігання тероризму (2006 року) та Додатковий протокол

до неї (2015 року), положення якого передбачають зобов'язання для держав встановити кримінальну відповідальність за вчинення таких дій, як участь у терористичній організації або групі (ст. 2), проходження навчання тероризму (ст. 3), виїзд за кордон з терористичною метою (ст. 4), фінансування виїзду за кордон з метою терористичної діяльності (ст. 5), організацію чи сприяння іншим способом виїзду за кордон з метою терористичної діяльності (ст. 6).

Реалізація політики ЄС у сфері боротьби з тероризмом проводиться через формування співробітництва правоохоронних органів і спеціальних служб європейських країн, посилення взаємодії з Євроюстом, Європолем, іншими регіональними (субрегіональними) структурами у цій сфері. У ЄС вжито низку заходів, спрямованих, у першу чергу, на підвищення ефективності взаємодії та обміну інформацією між національними спеціальними та поліцейськими службами, а також посилення прикордонного контролю. У 2016 році на основі інформації Антитерористичної групи (м. Гаага) створено єдину базу даних, до якої в режимі реального часу мають доступ понад 20 європейських спецслужб. Розроблено та заплановано реалізацію пілотного проекту щодо автоматизованого обміну даними між правоохоронними органами держав-членів ЄС щодо осіб, які мають судимість [1].

Крім цього, активізується робота з введення в дію Європейської інформаційної системи авторизації подорожей. У грудні 2016 року Єврокомісією було представлено комплекс заходів по боротьбі з фінансуванням тероризму, посилення прикордонного контролю, удосконалення Шенгенської інформаційної системи (далі – SIS) [5]. В рамках таких заходів пропонується внесення у зазначену базу даних SIS щодо: осіб, які підозрюються у причетності до терористичної діяльності; осіб, яким заборонено в'їзд до Євросоюзу; мігрантів, стосовно яких видано санкцію на депортацію. Також ЄС пропонує забезпечити необмежений доступ державам-членам ЄС до баз даних Європолу. За попередніми оцінками, запровадження цих заходів коштуватиме близько 70 млн. Євро.

Сьогодні на рівні глав міністерств внутрішніх справ ЄС досягнуто згоду щодо посилення і покращення взаємного доступу до даних, що мають вирішальне значення для запобігання і припинення терактів. Спільна заява міністрів внутрішніх справ ЄС також вказує на необхідність вдосконалення європейського поліцейського партнерства, запобігання радикалізації, обміну інформацією про осіб, що представляють терористичну загрозу або загрозу насильницького екстремізму, запобігання проникненню в ЄС іноземних бойовиків-терористів, незалежно від того, чи є вони громадянами держави-члена Євросоюзу чи ні [6].

Як стверджують А. Шміт та Д. Теннес, останнім часом увага європейської спільноти до тероризму актуалізувалася не лише у зв'язку зі зростанням кількості терористичних актів, а через небувалу хвилю мігрантів, головним чином із мусульманських країн. Вони застерігають від легковажних висновків і вказують на відсутність серйозних наукових досліджень на перетині двох феноменів (тероризму та міграції) [7, с. 3].

Посилення міграційних процесів створює додаткові можливості для активізації діяльності міжнародних терористичних організацій. З огляду на це, уряди країн з найбільшими міграційними потоками (у першу чергу держави-члени ЄС) вживають заходи щодо посилення прикордонного контролю, впровадження ефективних систем спостереження за мігрантами та запобігання нелегальній міграції, як важливих елементів системи попередження вчинення терористичних актів [1]. На думку лідерів держав-членів ЄС, захист і контроль на зовнішніх кордонах ЄС необхідно посилити.

Зокрема, компетентним органам держав ЄС необхідно чітко знати, хто в'їжджає в Шенгенську зону, і хто подорожує по ній [8].

З метою протидії поширенню тероризму та здійснення скоординованої діяльності антитерористичних організацій в Європейському контртерористичному центрі Європолу (ECTC) створено Групи Інтернет-досліджень (European Internet Referral Unit – IRU), які уповноважені на співробітництво з правоохоронними органами не лише держав-членів Європейського Союзу, а й інших держав, а також із приватним сектором [2].

28 квітня 2015 року у Страсбурзі представлено план боротьби з тероризмом та кіберзлочинністю, який передбачає три пріоритети безпекової політики, серед яких – запобігання тероризму і протидія радикалізації, боротьба з організованою злочинністю та боротьба з кіберзлочинністю. Також ЄС планує покращити співпрацю з третіми країнами для подолання такого явища, як іноземні військові найманці [9].

У січні 2016 р. в ЄС створено новий Антитерористичний центр, який працює на базі Європолу. До повноважень центру віднесено вирішення питання боротьби проти іноземних бойовиків, незаконного обігу вогнепальної зброї та фінансування тероризму [10]. Принагідно зазначимо, що за даними Європолу на теперішній момент зареєстровано більше 5 тис. міжнародних організованих злочинних угруповань, кількість яких різко зросла за останні кілька років (до 45 % проти 33 % в 2013 році). З моменту запровадження наприкінці січня 2016 року спеціальної бази даних Європолом затримано 24 особи з числа найбільш розшукуваних злочинців Європи [11].

У лютому 2016 р. Єврокомісія прийняла План дій щодо боротьби з фінансуванням тероризму [12], зміст якого передбачає заходи, спрямовані на вирішення питання боротьби з відмиванням грошей та незаконним рухом готівки, що пов'язані з тероризмом і злочинністю, шляхом заморожування і конфіскації активів, а також через удосконалення механізмів виявлення та відстеження потоків фінансування терористів.

В багатьох країнах запроваджено та виконуються спеціалізовані програми, спрямовані на недопущення поширення у суспільстві екстремістських поглядів, запобігання втягування молоді до участі у терористичних організаціях, застосовуються процедури амністії окремих осіб, які брали участь в терористичній діяльності, їх адаптації та ресоціалізації. З огляду на зростання терористичної загрози низкою країн було змінено національне законодавство з питань протидії тероризму, у т.ч. надано додаткових повноважень правоохоронним органам і спеціальним службам [1].

У Великобританії у 2015 році набув чинності Закон “Про безпеку та протидію тероризму” (*Counter-Terrorism and Security 2015*), який передбачає: 1) повноваження правоохоронних органів тимчасово витребувати документи, якщо підозрювана особа має намір виїзду в іншу країну з терористичною метою; 2) обмеження Інтернет-сайтів, де поширюються екстремістські матеріали; 3) профілактику тероризму та екстремізму органами місцевої влади, пенітенціарної служби, шкільними та лікарняними закладами; 4) посилення покарання за фінансові злочини, у т.ч. відмивання грошей, отриманих злочинним шляхом [13].

У 2016 році Уряд Великобританії оприлюднив план заходів, який передбачає збільшення на 15 % (на 1900 осіб) штату співробітників служби зовнішньої розвідки (MI6), тоді як бюджет боротьби з тероризмом заплановано збільшити (на 30 %) з урахуванням необхідності придбання та утримання нової військової та спеціальної техніки, у т.ч. для підтримки сил швидкого реагування [14].

Після терактів, що сталися у Парижі 13 листопада 2015 року, Парламент Франції у квітні 2016 році прийняв новий Закон “Про боротьбу з тероризмом”, норми якого розширюють повноваження правоохоронних органів, зокрема, у частині: проведення

обшуків у нічний час, у т.ч. у приватних будинках, технічного оснащення для здійснення електронного спостереження, спостереження в мережі Інтернет за сайтами і публікаціями, які містять заклики до вчинення терактів [15]. Також цей Закон передбачає: збільшення термінів покарання у виді позбавлення волі за терористичну діяльність (до довічного ув'язнення без права дострокового звільнення); організацію більш суворого режиму виконання покарань; встановлення обставин, які обтяжують покарання за вчинення окремих злочинів членами організованих угруповань у зв'язку з терористичними діями. Парламент також посилив адміністративний контроль над районами проведення антитерористичних операцій та затвердив положення про створення паризького суду, спеціалізацією якого є боротьба з кіберзлочинністю. Крім того, до Кримінального кодексу Франції внесені нові норми про злочини, зокрема, криміналізована діяльність із створення сайтів терористичної спрямованості за межами Франції. Також посилено боротьбу з відмиванням грошей і фінансуванням тероризму, зокрема, введено заборону на поповнення або використання банківських карт, які не можуть бути пов'язані з ідентифікованим користувачем [1].

24 червня 2016 р. у ФРН прийнято Закон “Про заходи з протидії тероризму”, яким передбачається: запровадження більш жорстких правил реєстрації власників передплаченого зв'язку; організація автоматизованого обміну даними між національними спецслужбами та правоохоронними органами, а також із спецслужбами іноземних держав; збільшення термінів зберігання відповідної інформації; розширення оперативної складової у діяльності поліції, особливо у контексті протидії нелегальній міграції; зменшення з 16 до 14 років мінімального віку громадян, за якими дозволено здійснювати стеження [1; 16].

Також було внесено зміни до Закону “Про Федеральну розвідувальну службу” (далі – BND), якими розширюються її повноваження. Зокрема, передбачено надання цій службі права щодо зняття інформації з телекомунікаційних каналів на території ФРН, у т.ч. й прослуховування громадян країни (до цього BND не мала повноважень здійснювати такі заходи на території країни), зберігати інформацію про користувачів Інтернету та передавати її до партнерських спецслужб. Серед інших додаткових заходів, спрямованих на протидію тероризму в Німеччині, також можна виокремити: прийняття земельним парламентом Баварії закону, який передбачає посилення контролю з боку спецслужб у сфері зв'язку й обміну інформацією; надання Федеральному відомству із захисту конституції необмеженого доступу до баз даних та архівів організацій зв'язку та обміну інформацією, у т.ч. до клієнтської бази за умови отримання відповідного дозволу від комісії, що забезпечує виконання вимог конституції про таємницю листування, пошти та телефонного спілкування. Надається також право на обшуки, спостереження і використання агентів під прикриттям; підвищення спроможностей спецслужб з виявлення та припинення протиправної діяльності у кіберпросторі [1]. В межах нового законодавства передбачається підвищення ефективності координації діяльності підрозділів спеціального призначення; збільшення кількості особового складу спеціальних служб та поліції на 4600 осіб; розвиток систем відеоспостереження у містах.

У 2016 році у Польщі прийнято новий антитерористичний Закон, який надає спецслужбам додаткові повноваження для протидії терористичним загрозам, зокрема: припиняти масові заходи та публічні зібрання у разі підвищення рівня цієї загрози; з дозволу суду затримувати підозрілих осіб строком до 14 діб (на даний момент таке затримання не може більше 48 годин) до пред'явлення обвинувачення. За новим Законом обшуки і затримання можна буде здійснювати цілодобово [1]. Також Закон

передбачає невідкладну депортацію іноземців, які являють загрозу для країни, право, спрощення доступу спецслужб до баз даних, а також обов'язкову реєстрацію телефонних карт передоплати і швидкий доступ до особистих даних громадян через Агентство внутрішньої безпеки [17].

Висновки.

Оцінка законодавчих ініціатив і практичних заходів в контексті імплементації кращих світових практик ЄС у сфері боротьби з тероризмом свідчить про таке.

Сучасна міжнародна політика боротьби з тероризмом характеризується прийняттям актів, які враховують необхідність криміналізації всіх суспільно небезпечних проявів терористичної діяльності, посиленням міжвідомчого співробітництва правоохоронних органів та спеціальних служб іноземних країн, налагоджуванням зв'язків між регіональними антитерористичними структурами. У першу чергу, це стосується питань обміну інформацією, покращення взаємодії спецслужб та правоохоронних органів, посилення контролю за перетином державних кордонів та протидії фінансуванню тероризму. Важливе значення для України має посилення взаємодії з іншими країнами з питань протидії тероризму, налагодження обміну інформацією між уповноваженими органами як на міжнародному, так і на національному рівнях.

Політика більшості країн світу виходить із необхідності створення комплексної системи протидії тероризму з боку світової спільноти, що включає: удосконалення нормативно-правової бази з питань боротьби з тероризмом; посилення взаємодії правоохоронних органів, надання допомоги та сприяння в боротьбі з тероризмом; налагодження співпраці оперативних та розвідувальних органів; максимальний тиск на країни, які підтримують тероризм, використовуючи комплексні засоби протидії, в тому числі й військові; відмова в задоволенні вимог терористів; активізація діяльності силових структур та інші заходи. Комплексний підхід до проблем протидії тероризму є одним з визначальних факторів успішного протистояння терористичній загрозі.

На національному рівні провідні держави світу вживають додаткових заходів, спрямованих на профілактику тероризму, вдосконалюють антитерористичне законодавство, розширюють повноваження правоохоронних органів та спецслужб, надаючи їм додаткові інструменти, прагнуть покращити взаємодію та обмін інформацією між уповноваженими органами, створюють нові координуючі органи для боротьби з тероризмом, посилюють відповідальність за участь у терористичній діяльності [1].

Викладене дає підстави для висновку про невідповідність чинної Концепції боротьби з тероризмом [18] сучасним викликам і загрозам, що зумовлює необхідність її перегляду з урахуванням позитивного міжнародного досвіду у цій сфері. Її зміст, зокрема, має передбачати: підвищення ризиків тероризму у зв'язку зі збройними конфліктами; виникнення нових форм втягування людей у такі конфлікти для здійснення терористичної діяльності; появу внутрішньо демобілізованих військовослужбовців, які мають значний досвід роботи з вибуховими пристроями й речовинами, як категорій, особливо привабливих для вербування терористами з метою їх використання в терористичній діяльності.

Потребує удосконалення робота суб'єктів боротьби з тероризмом з населенням з питань запобігання тероризму. Активне залучення населення до цієї діяльності дозволить підвищити ефективність антитерористичної діяльності і збільшити рівень довіри населення до суб'єктів боротьби з тероризмом.

Використана література

1. Іноземний досвід протидії тероризму: висновки для України. – (Аналітична записка). URL: <http://www.niss.gov.ua/articles/2446> (дата звернення: 28.02.2021).

2. Тероризм та безпекова політика ЄС. *Зовнішні справи*. 2020. № 7-8. URL: <https://uaforeignaffairs.com/uk/category/bezpeka/terorizm-ta-bezpeкова-politika-yes> (дата звернення: 28.02.2021).
3. Форноляк В.М. Особливості співробітництва антитерористичних організацій країн європейського союзу щодо протидії тероризму. URL: http://www.academy.ssu.gov.ua/ua/page/page_1581428561.htm (дата звернення: 28.02.2021).
4. Parkes R. Migration and terrorism: the new frontiers for European solidarity. European Union Institute for Security Studies, Brief Issue 37. December 2015. 4 pp.
5. ЄС має намір закрити всі шляхи фінансування тероризму. URL: https://dt.ua/WORLD/yes-maye-namir-zakriti-vsi-shlyahi-finansuvannya-terorizmu-228210_.html (дата звернення: 28.02.2021).
6. ЄС хоче розширити обмін даними для боротьби з тероризмом. URL: <https://www.dw.com/uk/yes-khoche-rozshyryty-obmin-danymy-dlia-borotby-z-teroryzмом/a-55596576> (дата звернення: 28.02.2021).
7. Schmid A.P., Tennes J. Terrorism and Migration: An Exploration. The Hague: International Centre for Counter Terrorism (ICCT), 2016. 63 pp.
8. ЄС посиить співпрацю у боротьбі з тероризмом. URL: <https://www.dw.com/uk/yes-posylyt-spiivpratsiu-dlia-borotby-z-teroryzмом/a-55558939> (дата звернення: 28.02.2021).
9. В ЄС представили новий план боротьби з тероризмом та кіберзлочинами. URL: <http://tyzhden.ua/News/135332> (дата звернення: 28.02.2021).
10. Євросоюз створив власний Антитерористичний центр. URL: <https://tsn.ua/svit/yevrosoyuz-stvoriv-vlasniy-antiteroristichniy-centr-578144.html> (дата звернення: 28.02.2021).
11. Кількість злочинних угруповань в ЄС зросла до 5 тисяч – (Європол). URL: <http://www.eurointegration.com.ua/news/2017/03/9/7062765> (дата звернення: 28.03.2021).
12. Communication from the Commission to the European Parliament and the Council on an Action Plan for strengthening the fight against terrorist financing COM(2016)050 final, Strasbourg, 2.2.2016. URL: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52016DC0050>
13. Тереза Мэй. Великобритания ужесточает антитеррористические законы. URL: <http://tass.ru/mezhdunarodnaya-panorama/1593746> (дата звернення: 28.03.2021).
14. Великобритания увеличит число шпионов для борьбы с терроризмом. URL: <http://korrespondent.net/world/3748242-velykobrytaniya-uvelychyt-chyslo-shpyonov-dlia-borby-s-teroryzмом> (дата звернення: 28.02.2021).
15. Во Франции вступил в силу антитеррористический закон. URL: <http://www.interfax.ru/world/418373> (дата звернення: 28.02.2021).
16. В Германии согласовали принципы борьбы с терроризмом. URL: <http://odnako.su/news/world/-501039-v-germanii-soglasovali-principy-borby-s-terorizмом> (дата звернення: 28.02.2021).
17. Антитеррористический закон в Польше. URL: <http://polomedia.ru/news/sobytiya/antiteroristicheskiy-zakon-v-polshe-2016> (дата звернення: 28.02.2021).
18. Концепція боротьби з тероризмом: Указ Президента України від 05.03.19 р. № 53. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/53/2019?find=1&text=%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%84%D0%BB%D1%96%D0%BA%D1%82#Text> (дата звернення: 28.02.2021).

~~~~~ * * * ~~~~~